

Sygn. akt V Pa 45/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Marczyńska (spr.)

Sędziowie: SO Paweł Hochman

SR (del.) Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: asyst. sędz. Sławomir Fert

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Tryb.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...)

(...) w R.

o odszkodowanie

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Piotrkowie Tryb.

z dnia 7 listopada 2013r.

sygn. akt V Pa 45/13

postanawia:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od powoda M. S. na rzecz pozwanego (...) w R. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2013 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. wobec cofnięcia apelacji przez pełnomocnika powoda M. S. umorzył postępowanie apelacyjne i zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...) w B. kwotę 450 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą. Zdaniem Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą znajdowało uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 6 pkt 4 oraz § 11 ust. 1 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490). Wydając to rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy uznał, że wbrew twierdzeniom pełnomocnika powoda nie było podstaw do nieobciążania powoda kosztami zastępstwa

procesowego za instancję odwoławczą na podstawie art. 102 k.p.c. z uwagi na zmianę linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w zakresie stosowania okresu przedawnienia roszczeń z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji. Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z w sprawie PZP 1/12, która przesądziła kwestię terminu przedawnienia w takich kategoriach spraw została bowiem wydana w dniu 21 listopada 2012 roku, zaś pełnomocnik powoda złożył apelację w dniu 8 lutego 2013 roku.

Na powyższe postanowienie wniósł w dniu 20 listopada 2013 roku (data nadania w placówce pocztowej) zażalenie pełnomocnik powoda. Skarżący zarzucił wyrokowi:

1) art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieodstąpienia od obciążania powoda kosztami pomimo zachodzących w sprawie szczególnych okoliczności pozwalających na odstąpienie od obciążania powoda kosztami ze względu na diametralną zmianę linię orzeczniczej w przedmiocie przedawnienia roszczeń i niepewność co do terminu wymagalności roszczenia w momencie wnoszenia apelacji, od którego biegnie termin przedawnienia, wobec czego powód był subiektywnie przekonany, iż jego roszczenie nie uległo przedawnieniu;

2) art. 8 k.p. w zw. z art. 32 Konstytucji poprzez potraktowanie powoda w sposób odmienny i zdecydowanie gorszy od osób znajdujących się w takiej samej sytuacji, którzy również cofnęli apelację od wyroku wydanego po uchwale Sądu Najwyższego w sprawie I PZP 1/12 i nie zostali obciążeni kosztami za instancję odwoławczą w związku z czym niewątpliwie naruszono zasady współżycia społecznego;

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nieobciążanie powoda kosztami postępowania za instancję odwoławczą. Ponadto z ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia niniejszego zażalenia skarżący wniósł o nieobciążanie powoda kosztami postępowania zażaleniowego

W odpowiedzi na zażalenie pełnomocnik pozwanego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie zażaleniowe.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie strony powodowej jest bezzasadne.

Zgodnie z treścią art. 394² § 1 k.p.c. na postanowienia sądu drugiej instancji, których przedmiotem jest m.in. zwrot kosztów procesu przysługuje zażalenie do innego składu tego sądu, z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Stanowisko Sądu Okręgowego o obciążeniu strony powodowej kosztami postępowania apelacyjnego jest prawidłowe i znajduje oparcie w treści art. 98 § 1 k.p.c.. Zgodnie z uregulowaną w tym przepisie zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Umorzenie postępowania apelacyjnego, wobec cofnięcia apelacji przez stronę powodową, będącego skutkiem przedawnienia dochodzonego pozwem roszczenia, oznacza przegranie sprawy przez powoda. Przegrywającym jest bowiem powód, którego żądanie nie zostało uwzględnione bez względu na to czy uległ on co do istoty, czy tylko formalnie – jak w niniejszej sprawie – przez cofnięcie apelacji.

Wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy zawarty jest w art. 102 k.p.c. i stanowi on, iż sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami, gdy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. W ten sposób ustawodawca – w określonych okolicznościach – przyznał prymat zasadzie słuszności, nie sprecyzował jednak pojęcia „wypadku szczególnie uzasadnionego” i nie podał jego przykładów, podobnie jak nie uczynił tego w innych przepisach kodeksu postępowania cywilnego, w których odwołał się do takich lub podobnych przypadków (np. art. 134 § 1, art. 169 § 4, art. 320, 424¹ § 2 i art. 554 § 1).

Z tego względu ocena stanów faktycznych pod kątem dopuszczalności zastosowania zasady słuszności odnośnie do obowiązku zwrotu kosztów procesu pozostawiona została sądowi, który powinien kierować się w tym zakresie własnym poczuciem sprawiedliwości.

Ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma zatem charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 roku, III CZ 10/12, Biuletyn SN 2012, nr 4, s. 7).

Podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne i niesprawiedliwe.

W przedmiotowej sprawie takie okoliczności nie wystąpiły. Sąd w niniejszej sprawie podziela argumentację Sądu Okręgowego wyrażoną w zaskarżonym postanowieniu o braku podstaw do nieobciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą na podstawie art. 102 k.p.c. Wbrew twierdzeniom pełnomocnika powoda zmiana linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w zakresie stosowania okresu przedawnienia roszczeń z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji nie jest okolicznością, która uzasadniałaby w niniejszej sprawie zastosowanie art. 102 k.p.c.

Należy przypomnieć, że zmiana linii orzeczniczej w tym zakresie nastąpiła mocą uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego w sprawie I PZP 1/12 z dnia 21 listopada 2012 roku, OSNP 2013/11-12/123. Tymczasem apelacja od wyroku została złożona w dniu 8 lutego 2013 roku. W chwili wnoszenia apelacji stronie powodowej reprezentowanej przez zawodowego pełnomocnika powinna być zatem znana treść uchwały Sądu Najwyższego w sprawie I PZP 1/12, co do 3-letniego terminu przedawnienia roszczeń z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.

Powoływanie się przez zawodowego pełnomocnika na brak wiedzy co do terminu wymagalności dochodzonego roszczenia, również nie jest szczególną okolicznością, która uzasadniałaby skorzystanie przez jego mocodawcę z dobrodziejstwa art. 102 k.p.c. W chwili wniesienia apelacji – wbrew supozycji pełnomocnika powoda – kwestia wymagalności roszczeń z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji była już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego. I tak, w wyroku z dnia 14 czerwca 2012r. sygn. akt I PK 225/11 Sąd Najwyższy stwierdził, że bieg przedawnienia roszczenia o odszkodowanie z tytułu utraconego prawa do akcji należy liczyć od momentu zawarcia umowy nieodpłatnego nabycia akcji. Taka też była utrwalona linia orzecznictwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. rozpoznającego apelacje od wyroków w analogicznych sprawach, która zawodowemu pełnomocnikowi winna być znana. Dodatkowo należy podnieść, że w uchwale z dnia 21 listopada 2012 roku w sprawie I PZP 1/12, na którą pełnomocnik skarżącego powołuje się w zażaleniu, Sąd Najwyższy nie zajmował się kwestią wymagalności dochodzonego pozwem roszczenia, a li tylko terminem jego przedawnienia.

Reasumując należy stwierdzić, iż zmiana dotychczasowej linii orzeczniczej dotycząca kwestii przedawnienia dochodzonego pozwem roszczenia, która zapadła przed wniesieniem apelacji, nie może być uznana za szczególnie uzasadniający zastosowanie art. 102 k.p.c., jak chce pełnomocnik skarżącego. W dacie wnoszenia apelacji, wobec treści uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2012 roku, powód winien liczyć się z uwzględnieniem zgłoszonego zarzutu przedawnienia przez Sąd II instancji. A co za tym idzie, brak było podstaw do utrzymywania się po stronie powoda nawet subiektywnego przekonania o zasadności roszczenia, zwłaszcza że powód działał z pomocą zawodowego pełnomocnika. W takich okolicznościach zawodowy pełnomocnik miał obowiązek poinformowania swojego mocodawcy nie tylko o ryzyku związanym z przegraniem sprawy, ale i o jego konsekwencjach w postaci obowiązku liczenia się z kosztami procesu.

Mając zatem na uwadze, że w będącej przedmiotem osądu sprawie nie zachodził jakikolwiek wyjątek usprawiedliwiający odstąpienie przez Sąd Okręgowy przy orzekaniu o kosztach od ogólnej zasady odpowiedzialności

za wynik procesu, słusznym było niezastosowanie przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu art. 102 k.p.c. i oparcie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego o art. 98 k.p.c.

Zupełnie niezrozumiałym jest powoływanie się przez pełnomocnika powoda w zażaleniu na naruszenie przez Sąd art. 8 k.p. i art. 32 Konstytucji. Kwestia zastosowania art. 102 k.p.c. ma każdorazowo wymiar indywidualny i jest odnoszona do konkretnego przypadku. Szczególnie uzasadnionym wypadkiem z art. 102 k.p.c. nie może być okoliczność zastosowania tego przepisu wobec innej strony w innym procesie choćby dotyczącym tego samego przedmiotu.

Z tych też względów Sąd Okręgowy na podstawie art. art. 394² § 2 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 385 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 6 pkt 1 oraz i § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).

Zarządzenie:

Odpisy postanowienia z uzasadnieniem przesłać pełnomocnikom stron